

**Venerabilis Bedæ Presbyteri Anglo-Saxonis, Doctoris
Ecclesiæ Vere Illuminati Opera Theologica, Moralia,
Historica, Philosophica, Mathematica & Rhetorica,
quotquot hucusque haberi potuerunt omnia**

In Vetus Et Novum Testamentum, Salvberrimis In Moysis Pentatevchvm,
Tobiam & Iobum, Libros Regum, Davidis Pasalmos, Parabolas Salomonis &
Cantica, Prophetas &c. explanationibus & Quæstionibus enodata:
Moralibus doctrinis & expositionibus in quatuor Evangelistarum Evangelia
illustrata: facundissimis ...

Continens Doctissimas Svper Varios Veteris Testamenti Libros
Quæstiones, Et Commentaria In Psalmos Davidis - Vna Cvm Vocabvlorvm
Psalterii Expositione: De Templo Salomonis, Et Sex Dierum Creatione:
Commentarivm Item In Boethii Librvm De Sanctissima Trinitate, Aliosqve
Piissimos Tractatvs De ...

Beda <Heiliger>

Coloniæ Agrippinæ, 1688

Quæstiones super librum Iesu Nave.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72069](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72069)

animam, quæ à Deo pulchra est creata, in gentili conversatione invenerimus, & sociari voluerimus eam corpori Christi, deposito idololatriæ cultu, induitur sugubribus penitentiae indumentis, deploratque patrem & matrem: hoc est, omnem memoriam mundi, ejusque carnales illecebras. Deinde verbi Dei novacula & doctrina omne peccatum infidelitatis ejus, quod mortuum & inane est, abradatur. Hoc enim sunt capilli capitis, & unguæ mulieris: atque ita demum salutaris lavacri unda purificata jungitur sanctis Dei, scilicet cum jam nihil in capite mortuum, nihil in manibus ex illis quæ per infidelitatem mortua ducuntur, habuerit, ut neque sensibus vel actibus immundum aliquid aut mortuum gerat. Quod verò post triginta dies jubet eam duci in uxorem, ternario namque ac denario numero fides opusque significatur. Per fidem ergo Trinitatis atque opus legis rectè sociatur. Quæcunque verò anima Israelitæ, corpori scilicet Christi adhærens, illi sine macula, sinceritate fidei, & actuum puritate. Alii putaverunt hanc mulierem decora specie rationabilem aliquam disciplinam significare, quæ sapienter dicta invenitur apud gentiles. Hanc igitur à nobis repertam oportet primum de ea auferre, & reserare omnem superstitionis ejus immunditiam, & sic eam in studio veritatis assumere. Nihil enim mundum habet disciplina gentilium, quia nulla apud infideles sapientia est, cui immunditia aliqua vel superstitio non sit admixta.

CAPUT XIX.

De eo quid significet securus à manubrio lapsa.

Illud autem quid significat, quod Dominus per Moysen præcepit dicens: *Si quis abierit cum amico suo simpliciter in sylvam ad ligna cedenda, & lignum securus fugerit manum, ferrumque lapsum de manubrio amici ejus percussit & occiderit, hic ad unam supra dictarum urbium fugiet & vivet, ne forte proximus ejus cuius effusus est sanguis, doloris stimulo persequatur, & apprehendat eum, & percussit animam ejus.* Ad sylvam quippe cum amico imus, quotiens ad intuenda subditorum delicta convertimur, & simpliciter ligna succidimus, cum delinquentium vitia pia intentione ressecamus. Sed securus manum fugit, cum sese increpatio plus quam necesse est, in asperitatem protrahit: ferrumque de manubrio profilit, cum sine correptione sermo durior excedit: & amicum percussit & occidit, qui auditorem suum prolata contumelia spiritu dilectionis interficit. correpti namque mens repente ad odium proruit, si hanc immoderata increpatio plus quam debuit addicit. Sed is qui incautè ligna percussit, & proximum extinguit, ad tres necesse est urbes fugiat, ut in una earum defensus vivat: qui si ad penitentiam lamenta convexus in unitate sacramenti sub spe, fide & charitate absconditur, reus perpetrati homicidii non tenetur. Quem extincti proximus cum invenerit, non occidit: quia cum distinctus iudex venerit, qui se nobis per naturæ consortium junxit, ab eo procul dubio culpæ reatum non expedit, quem sub ejus venia spes, fides & charitas abscondit.

CAPUT XX.

De Pollutione somnij nocturni.

Si fuerit inter vos homo, qui nocturno pollutus somnio sit, egredietur extra castra, & non revertetur, priusquam ad vestram lavetur aqua, & post solis occasum regredietur in castra. Nocturnum quippe est somnium, tentatio occulta, per quam tenebrosa cogitatione turpe aliquid corde concipitur, quod tamen corporis opere non expletur. Sed somnio nocturno pollutus extra castra præcipitur egredi, quia videlicet dignum est, ut qui immunda cogitatione polluitur, indignum se cunctorum fidelium societatibus arbitretur: culpæ suæ meritum ante oculos ponat, & ex bonorum se existimatione despiciat. Pollutum ergo extra castra exire est turpi impugnatione laboranti sese ex continentium

comparatione despiciere. Qui ad vesperum aqua lavatur, cum defectum suum conspiciens ad penitentiam lamenta convertitur, ut fetibus diluat omne, quod amicum occulta inquinatio accusat: sed post solis occasum ad castra redeat, qui de fervente tentationis ardore, necesse est, ut iterum fiduciam erga societatis bonum sumat. Post aquam quippe occumbente sole ad castra revertitur, quia post lamenta penitentiam frigidè flamma cogitationis illucit ad fidelium merita præstimenta reparatur, ut jam se à cæteris longe esse non aestimet: quia mundum se parafectum intimi ardoris gaudet.

CAPUT XXI.

De Paxillo ferendo.

Ubetur præterea Israelitico populo per Moysen, ut cum egreditur ad requisita natura, mittat paxillum in balneo, & effossa humo abscondat quæ gesta fuerint. Naturæ enim corruptibilis pondere gravato, ab utero mentis nostræ quædam cogitationum superflua quasi ventus gravamina erumpunt. Sed portare sub balneo paxillum debemus, ut videlicet ad reprehendendos nosmetipsos semper accincti, acutum circa nos stimulum compunctionis habeamus, qui incessanter terram mentis nostræ penitentia dolore confodiat, & hoc quod à nobis fetidum erumpit, abscondat.

CAPUT XXII.

De quadraginta flagellis delinquentibus adhibendis.

Quod autem pro mensura peccati quadraginta flagellis delinquentes argui iustit, jam prædictum est, quod per quadragenarium numerum figura significetur hujus temporis, in quo Ecclesia per quatuor mundi partes diffusa sub Decalogo legis vivit. Quadragenario numero delinquentes cadimur, cum in hoc tempore penitentia verberibus flagellamur. Debet ergo quisque peccator temporalibus flagellis atteri, quatenus in iudicio purgatus valeat inveniri. Beatus enim homo, qui corripitur à Domino, Nulla enim in æternam animæ verio affigere poterit, quos hic penitentia disciplina percussit. Si enim hic pro peccatis cedimur, illic sine peccato invenimur.

*Venerabilis Bedæ Presbyteri Quæstionum
super Deuteronomium finis.*

VENERABILIS BEDÆ
PRESBYTERI, QUÆSTIONVM
SUPER LIBRUM JESU NA-
VE, ex dictis Patrum, Dia-
logus.

CAPUT I.

De morte Moysi & principatu Jesu Nave.

Post mortem ergo Moysi loquitur Dominus ad Josue dicens: *Moyse servus meus mortuus est, surge & transi iordanem tu & omnis populus in terram, quam ego dabo filiis Israel.* Defunctus est ergo Moyses, defuncta est lex: legalia præcepta jam cessant, & obtinet Jesus, id est, Salvator Christus, filius Dei principatum, introducit populum in terram, de qua dicit Dominus: *Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.*

CAPUT

CAPUT II.

De duobus exploratoribus, & meretrice Raab.

Iste Jesus, filius Nun mitit duos exploratores ad Jericho urbem, qui suscipiuntur à meretrice Raab. Jesus iste dux populi in semetipso Dominum Christum & vocabulo ostendit & factio. Hiericho autem civitas mundis est, ad quem Dominus Christus ad perfructandos mores hominum duo testamenta direxit. Nam in eo ut credentium fidem, aut rebellium pervicaciam plenius comprobaret ante adventum iudicii sui, quasi exploratores duos legem & Evangelium destinavit. Raab verò typum tenet Ecclesie, quæ de extraneis atque alienis gentibus congregata est, quæ antea in desideriis carnis fornicabatur in idolis. De talibus ait Dominus: *Quod præcedunt vos in regno celorum.* Hæc igitur testamenta Domini sola suscipit, & eadem fideliter conservat. Amicos omnino non tradit, ipsa potius periclitari optans, dummodo illa ac salva servaret. Hæc castrium mundum sicut illa civitatem firmiter credit, hæc pro se suorumque omnium salute pactum cum testamentis Domini fecit: hæc in domo sua cocum, id est, signum sanguinis posuit. Extra hanc si quis inventus fuerit, ruinam seculi atque incendium mundi nulla ratione vitabit.

CAPUT III.

De transitu arce & diviseone Jordanis.

Populus cum arca testamenti Jordanem transeunt. Sed quid sibi velit, quod Jordane eadem arca testamenti transeunte per sacerdotes & levitas deducitur turba: sicque stantes aquæ fluminis in cumulum Dei populus iter incedit innoxium. Hæc omnia implentur in Ecclesia populis mystica operatione. Dum enim quis ad baptismi venerit fontem, & consistente sacerdotali & Levitico ordine initiatus fuerit mysticis sacramentis, tunc sacerdotum ministerii per baptismum, quasi per Jordanem fluentia ingreditur, & terram celestis re-promissionis adipiscitur. Quod verò pars aquarum fluminis, quæ retrò resiliit, perseverat in dulcedinem, pars verò in amarum confluit gurgitem manis: hæc figura baptizatorum varietatem designat, quia ex omnibus qui baptizantur, pars quædam acceptam gratiæ celestis dulcedinem custodiunt: pars verò in peccatorum amaritudine convertuntur. Quod verò sacerdotalis ordo & Leviticus iter ostendit populo Dei, magisterium sacerdotale monstratur, ipsi enim & docent populum exire de Aegypto, id est, de erroribus mundi, & transire per eremum vastam, id est, per seculi tentationes. Quod verò sacerdotalis & Leviticus ordo assistit arce testamenti, in qua lex portatur, sine dubio ut ipsi illuminent populum.

CAPUT IV.

De duobis semitribus armatis præcedentibus Israel.

Dux semis tribus, quæ trans Jordanem à Moysæ acceperunt terram relictae mulieribus & infantibus, cum fratribus transeuntes præbebant illis pugnandi auxilium, utque quo & ipsi consequeremur hereditatem. Isti quippe qui per Moysen accipiunt hereditatem trans Jordanem, & cum fratribus suis armati & præcincti incedunt: illi hoc loco intelliguntur, qui primum per Moysen hereditatem legis potiti sunt, unde & primogenitos esse omnes. Ruben quippe primogenitus est Jacob ex Lia. Gad primogenitus ejusdem ex Zelfa. Manasses primogenitus est Joseph, de Aegypcia filia sacerdotis Putipharis. In his ergo primogenitis figuratiter illi ex priori populo designatur, qui per legem placuerunt Deo, quique non requiescunt, sed expediti ad auxilium fratrum suorum confurgunt. Laborantibus enim nobis in agone vitæ hujus, atque habentibus certamen adversus contrarias potestates, veniunt in

Bedæ Tom. 8.

auxilium nobis illi, qui ante adventum Christi per legem justificati sunt. Vidimus enim Esaiam, Hieremiam accinctos expeditosque ad auxilium nostrum de voluminum suorum jaculis cordis nostri hostes acerrimos vulnerantes: accingitur & Daniel ad auxilium nostrum, cum nos de Christi regno, & Antichristi futura fraude instruit atque præmonet: adest & Ezechiel, sacramenta nobis cœlestia in quadriformibus rotarum circulis signans. Docet & Osee bisenas agminis turmas, & præcedunt nos succinctis lumbis in veritate, quam prædicant ad auxilium nostrum. Isti verò viri fortes pugnant nobiscum, quousque celestis re-promissionis patriam consequamur.

CAPUT V.

De duodecim lapidibus.

Transseuntes itaque filii Israel Jordanem, sustulerunt de medio fluminis duodecim lapides, quos pro testimonio posuerunt. Illico secundæ circumcisionis sequitur typus, ad significandum nobis, ut dum de lavacro confurgimus Apostolice vitæ exempla firmissima nobis congestare debeamus, quarum semper testimonium ad imitamenta virtutum contineamus.

CAPUT VI.

De circumcissione secundæ.

Post Jordanis autem transitum venit Jesus in Galgala, ibique jubetur facere sibi cultros lapideos, & circumcidere secundo filios Israel. Percontentur inde Judæi, quomodo potest quis secundo circumcidi circumcissione carnali? Semel enim circumcitus, ultra non habet quod secundo possit auferri: à nobis autem, quibus lex spiritalis est convenienter ista solvuntur. Dicimus enim circumcissionem primam fuisse per legem in Aegypto: sed si à lege transeat quis per baptismum Jordanis ad Evangelium, tunc accipit secundam circumcissionem spiritalem, per petram qui est Christus. Sicque tali circumcissione purgatus, caret Aegypti opprobriis, id est, illecebris corporalium vitiorum. Nomen autem loci Galgala, quod interpretatur revelatio: ostendit, quia dum in præputio infidelitatis ambulaverit quisque per hujus vitæ desertum, oculos ei esse cæcatos. Videamus & consequentia. Post Evangelii enim circumcissionem statim in loco revelationis pascha celebratur, immolaturque agnus ille pro mundi salute occisus. Ac deficiente manna typice legis primum comedit populus panem corporis Christi quem incorrupta re-promissionis terra, id est, mater Domini virgo Maria protulit, cujus granum in terram cadens fructum plurimum attulit. Et vide ordinem: postquam enim sub Jesu Nave, id est, sub Jesu Christo auctore politici per lavacri fluentia transimus, ac per fidem spiritali circumcissione signamur, tunc his gradibus advenientes, celebramus pascha, id est, immolatum Christum pro mundi salute credentes statim pane illo Domini corporis pascimur. Occurrit deinde nobis princeps militiæ virtutum cœlestium Christus, tenens gladium Evangelii, ad rescandam carnis nostræ pollutionem. Percunctatio autem Josuæ dicentis ad Angelum, *Noster es an adversariorum?* discretionem suorum insinuat, qui inter bonum & malum per discretionem dijudicant, ne eos adversarius per speciem boni fallat. Unde & Hieremias dicitur: *Si separaveris preciosum à vili, quasi os meum eris circumdatus.*

CAPUT VII.

De excidio Hiericho, & salvatione Raab.

Circumdatur post hæc Jericho, expugnaturque, adversus quam gladius non educitur, aries non dirigitur, nec tela vibrantur:

L 3

tuba

tuba solummodo sacerdotales septem diebus continuis adhibentur, sicque circumacta arca muri Jericho subruuntur. Jericho autem per interpretationem luna dicitur. Luna verò mundi hujus speciem tenet: quia sicut luna mensuris completionibus deficit, ita hic mundus ad completionem temporum currens, quotidianis defectibus cadit. In arca verò Ecclesia figuratur, in tubis autem aereis prædicatores fortes accipiuntur. Hanc ergo urbem Jericho diebus septem ferentes arcam Israelitæ, aeneis tubis clangentibus circumeunt, & muri ejus per arcæ præsentiam atque arearum tubarum sonitum cadunt: quia in hoc tempore, quod septem dierum vicissitudine volvitur, dum fertur arca, id est, dum orbem terrarum circumeunt, movetur Ecclesia, ad prædicantium voces quasi ad tubarum sonitum muri Jericho, id est, elati mundi, ac superba infidelitatis obstacula corruunt, donec in fine temporum mors novissima inimica destruat, & impiorum perditione unica domus Raab, tanquam unica Ecclesia liberetur à turpitudine mundi fornicationis, per fenestram confessionis in sanguine remissionis. Ista enim meretrix in Jericho tanquam in hoc mortali seculo moratur, quæ ut salvari possit, per fenestram domus suæ, tanquam per os corporis sui coccum mittit, quod est sanguis Christi signum pro remissione peccatorum confiteri ad salutem. Qui inventi sunt in domo illius, salvati sunt ab interitu urbis: & quicumque intra Ecclesiam reperiuntur, ipsi tamen salvantur. Extra hanc autem domum, id est, extra Ecclesiam nemo salvatur.

CAPUT VIII.

De furto Achan.

Fratratur interea de anathemate urbis Hiericho Achan pallium, & regulam auream: pro quo irascente Deo perierunt quidam manu hostili ex populo. Hiericho itaque ut dictum est, mundi gerit figuram. De anathemate autem ejus fraudans in tabernaculo suo abscondit, qui seculares mores in Ecclesia secretis inserit, qui sub cultu Dei manens solennitates seculi vel spectacula diligit, qui fortilegos, aruspices & augures inquiri: vel qui ceteros ritus persuadet, qui prius in Hiericho, id est, in hoc seculo habebatur. Iste ergo, quia post fidei indumentum conversationes seculares occultè inducit, quasi pallium de anathemate rollit: sed & ille de anathemate Hiericho fraudat, qui in Ecclesia hæreticorum inter dogma, vel superstitiosa secularium literarum studia. Hanc enim regulam auream luculento sermone aptatam, fraudati sunt, Arius, Marcion, & Basilides, fraudati sunt enim isti regulas aureas de Hiericho, & philosophorum sectam non rectam in Ecclesiam conati sunt introducere, & maculare omnem Ecclesiam Domini, ita ut alii multi perderentur per eos: ideoque abjecti pro anathemate quasi acervo lapidum, ita multitudine peccatorum suorum oppressi atque extincti sunt, quorum author ac peremptor ex aliis: hoc est, diabolus qui per illorum impietatem fidelium quosdam evicerat. Rursum superatus evincitur, atque à populo Dei suspensus ligni crucis virtute necatur.

CAPUT IX.

De constructione Altaris.

Speravit igitur hostibus adificavit Iesus altare Deo excelso ex lapidibus integris, in quibus non erat injectum ferrum, sicut præceperat Moyses: & immolavit sacrificium, & scripsit in lapidibus Deuteronomium legis Moysi. Videamus itaque qui sunt isti lapides, ex quibus ædificabatur altare. Omnes igitur qui in Christum Jesum credunt, lapides vivi dicuntur. De quibus Apostolus dicit: Vos estis lapides vivi, ædificati domus spiritalis. His non injectum ferrum, quia incorrupti & immaculati carne & spiritu sunt, & jacula maligni ignita non receperunt: hi unum altare faciunt unitate fidei vel concordia charitatis. In his quoque Deuteronomium, id est, secundum Evangelii legem, Iesus Dominus noster

scripsit. Audiantus itaque eum dicentem: *Dictum est antiquis, Non mœchaberis: ego autem dico vobis, Si quis viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam mœchatus est eam in corde suo.* Hanc igitur legem Iesus novam in cordibus credentium scripsit in eorum mentibus, qui altaris constructione digni sunt.

CAPUT X.

De maledictionibus & benedictionibus.

Post hæc omnis populus & majores natu, ducesque ac iudices præcedebant hinc & inde arcam, steteruntque sicut præceperat Moyses in Deuteronomio sex tribus in monte Garizim, ut benediceret populum, & ipse tribus quæ nobiliores sunt, id est, Simeon, Levi, Iudas, Isachar, Ioseph & Benjamin. Alij verò sex ignobiliores steterunt è regione in monte Gebal, ut maledicerent inter quos & Ruben, qui maculaverat tharum parentis, & Zabulon ultimus Lia filius, & ancillarum filij. Et hæc quidem veteres historiae referunt gesta: sed inspicendum est quid in narrationem mysticæ intelligentiæ referatur. Qui sunt ergo isti qui incedunt juxta montem Garizim, & qui sunt qui incedunt juxta montem Gebal? Illi itaque qui hoc in loco juxta montem Garizim incedunt, electi ad benedictionem eos figuratiter indicant, qui non metu pœnæ, sed cœlestis promissionis amore succensi veniunt ad salutem. Illi verò dimidii, qui juxta montem Gebal incedunt, in quo maledictiones prolatae sunt, illos indicant, qui non amore benedictionum vel promissionum, sed futurorum suppliciorum timore complent, quæ in lege scripta sunt, ut perveniant ad salutem. Omnes autem circa arcam incedunt, qui ab Ecclesia sinu non discedunt: sed nobiliores illos esse dicimus, qui boni ipsius desiderio æternæ benedictionis amore, quod bonum est agunt, quam illos qui pro mali metu bonum sectantur. Solus ergo Iesus potest ex omnibus populis hujusmodi mentes animosque condicere, & alios quidem statueri in monte Garizim ad benedictionem: alios verò statueri in monte Gebal ad maledictionem: non ut maledictiones accipiant, sed ut inuentes præscriptas maledictiones, & pœnas peccatoribus constitutas incurtere caveant, ac semetipsos timoris supplicio corrigant.

CAPUT XI.

De Gabaonitis.

Interea Gabaonitæ perditionis metu perterriti, cum fraude & calliditate venerunt ad Iesum, pannis calceamentisque veteribus induti, deprecantes ut salvarentur, statimque ab Iesu salutem suscipiunt: quorum tamen dolum ut agnovit, ligni caesores vel aque gestatores eos constituit. In quo tum figura illi ostenduntur, qui de mundo ad Ecclesiam venientes, habent fidem in Deo, & inclinant caput suum sacerdotibus, sanctis quoque ministrant & serviunt, ut aliquid utilitatis impendant: ad ornatum etiam Ecclesiæ vel ministerium promoti sunt, in moribus verò suis & conversatione pristina detinentur, induentes veterem hominem cum actibus suis, & involuti vetustis vitis, sicut & isti pannis & calceamentis veteribus obiecti: & præter hoc quo Deum credunt, & erga servos Dei vel Ecclesiæ cultus videntur esse devoti, nihil habent emendationis vel innovationis in moribus. Tales igitur tantummodo quasi quoddam salutis signum intra Ecclesiam temporaliter præferunt, inter spirituales autem, id est, inter sanctos Dei regnum æternum vel libertatem minime consequuntur.

CAPUT XII.

De Prælio in Gabaon.

Quod autem in Gabaon pugnante Jesu Nave stetit Iesus perhibetur sol & luna, donec Israel inimici deleerentur, dicente Scriptura: *Stetit, inquit, sol super Gabaon, & luna*

super

super vallem Elom: & adjicit Scriptura & dicit: *Quia nunquam sic audivit Deus hominem.* Jesus ergo noster solem stare fecit non tunc solvni, sed multo magis modo in adventu suo, dum nos bellum gerimus adversus viciorum gentes, & colluctamur adversus principes & potestates, & rectores harum tenebrarum, adversus spirituales nequitas in cœlestibus sol nobis justitiæ indefinenter affilit, nec deserit nos unquam, nec fessinat occumbere: quia ipse dixit: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi.* Quinque autem Reges, quinque sensus corporeos indicant: qui Gabaonitas, id est, carnales homines expugnant, hi ad speluncam confugiunt, cum se terrenis actibus in corpore positi mergunt, qui tamen pugnantie Jesu, id est, prædicatione Evangelica superantur, atque ingrediente verbo Dei in nobis, id est, intra speluncam corporis nostri omnes pariter interficiuntur.

CAPUT XIII.

De extinctis gentibus, & terra divisione.

Exinctis deinde vel deletis gentibus Iosue sorte dividit populum terram promissionis: eiecit ergo & Christus a facie fidelium suorum quodammodo gentes, gentiliū errorum malignos spiritus, & sorte dividit terram, in nobis omnia operans unus atque idem spiritus, ac dividens dona propria unicuique prout vult.

CAPUT XIV.

De divisione terra in duabus & novem semi tribubus.

Refertur autem in his divinis eloquiis prima & secunda hereditatis facta divisio. Prima quidem per Moysen, secunda verò quæ fortior est, per Jesum. Sed Moyses trans Jordanem duabus tantum semis tribubus, Ruben scilicet Gad, & dimidia tribui Manasse possessionem dare decrevit: cæteræ verò omnes per Jesum suscipiunt. Per quod indicatur, quod plures per fidem Jesu Christi promissa cœlestia essent percepturi, quam qui per legem adepti sunt. Nam duæ illæ semis tribus procul dubio priorem populum adumbrabant: sed ideo duæ semis dicuntur, quia hi qui in lege agebant, contigerunt cognitionem Trinitatis, sed perfectam ejus scientiam non habuerunt. Sicut & Ecclesiasticus liber loquitur dicens: *Qui non perfecit primo scire sapientiam, & inferior non investigavit illam.* Hinc autem novem semis tribus, quæ per Jesum repromissionem terræ sanctæ suscipiunt, ut prædictum est, figuram novi populi tenuerunt: quia Jesu Domino nostro per fidem & gratiam æternæ repromissionis hereditatem post lavacrum, quasi per Jordanis transitum susceperunt. Sed proinde & ipse novem semis tribus dicuntur, quæ sub Jesu hereditate potantur, & non integræ decimus numerus consummatus dicitur & perfectus, quia nec in ipso adventu Domini vel incarnatione ejus cuncta nobis per semetipsum perfectè annunciata sunt. Unde & ipse dicit discipulis: *Multa adhuc habeo quæ vobis loquar, sed non potestis illa modo audire: veniet autem spiritus veritatis, qui à patre procedit, ille de meo accipiet, & annuntiabit vobis omnia.* Perfectio itaque ad summam cunctorum bonorum in Spiritu sancto consistit, alioquin nihil in eo perfectum putabitur, cui Spiritus sanctus deest.

CAPUT XV.

Quod Levitæ non acceperunt hereditatem terra.

Quod verò Levitæ non acceperunt hereditatem terræ, utique quia Jesus Dominus noster ipse est hereditas eorum. Sicut scriptum est: *Ego hereditas eorum, & possessio non dabitur eis in Israël; ego enim sum possessio eorum.* Clericorum enim possessio ob hoc sedici voluit Deus: quia ministri altaris ipsius effecti sunt, & fors, propter quod & clericos fors interpretatur. Ergo Deum hereditatem meritò

possidet, qui ut absque ullo impedimento deservire Deo valeat, pauper spiritu esse contendit: ut congrue illud Psalmistæ dicere possit, *Dominus pars hereditatis mea, & calicis mei.*

CAPUT XVI.

Quod habitacula Levitarum per omnes tribus discernuntur.

Quod verò habitacula Levitæ ab Jesu per omnes tribus decernuntur, significat, ut hi qui in Ecclesia Dei scientiæ operam dantes, doctrinæ gratiam administrant. Rursus ab omnibus quibus dispensant divina terrena subsidia, quæ non habent, recipiant, ut impleatur illud quod Apostolus præcipit dicens: *Et nos vobis spiritalia seminavimus, magnum est ut carnalia vestra metamus.* Et meritò isti in cunctis tribus divisi dicuntur: quia dispensatio cunctorum vivunt.

CAPUT XVII.

Quod quadraginta duas urbes Levitæ in possessionem accipiunt.

Quod autem & quadraginta duas urbes accipiunt, indubitanter ipsa prædicatione sanctorum signatur. Ipsi enim possident doctrinam, quæ constat legis decalogo, & quadrisido Evangelii numero, quasi quaternas urbes habentes, quibus etiam duæ adjiciuntur: quia nimirum cuncta quæ prædicant, morali ac mystico sensu annunciant.

CAPUT XVIII.

De Chananeo populo extincto.

Illud autem quod Israelitico populo percepta repromissionis terra partiretur Effraim, tamen tribui Chananeus omnis, id est, gentilis populus non occisus, sed factus tributarius dicitur: Sicut scriptum est in Judicum libro: *Habitavit Chananeus in medio Effraim tributarius.* Quid enim tributarius, quid Chananeus, gentilis videlicet populus, nisi vitium signat. Sæpe enim in magnis virtutibus terram repromissionis ingredimur, quia spe intima de æternitate roboramur, sed dum interemptis sublimibus vitis quædam tamen parva retinemus, quasi Chananeum in terra nostra vivere concedimus: qui tamen tributarius efficitur, quia hoc ipsum vitium quod subjugare non possumus, ad usum nostræ utilitatis humiliter retorquemus, ut eodem se mens, & in suis vilia sentiat, quod suis viribus etiam parva quæ appetit, non expugnat. Unde bene rursus scriptum est: *Ha sunt gentes quas Dominus dereliquit, ut erudiret in eis Israël.* Adhuc namque quædam minima vitia nostra retinentur, ut sensum intentio sollicitum in certamine semper exerceat, & ideo de victoria non superbiat, quo vivere in se hostes conspicit, a quibus adhuc vincit formidat. Israel ergo reservatis gentibus eruditur, quando in quibusdam minimis vitis elatio virtutis nostræ comprimitur, & in parvis sibi resistens discit quod ex se majora non subijciat.

Venerabilis Bedæ Presbyteri Questionum super librum Iesu Nave, finis.